

Toruń, 27 listopada 2014r.

Oświadczenie Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Po przyjęciu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, zgodnie z wymogami zapisu art. 9 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny niektórych planów i programów na środowisko (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 197/30) oraz art. 29-58 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013.1235) oświadcza się, co następuje:

1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 po przyjęciu przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego i decyzji Komisji Europejskiej zostanie przekazany w ostatecznej formie do informacji publicznej (m.in. poprzez zamieszczenie na stronach internetowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w tym w Biuletynie Informacji Publicznej oraz poprzez inne rodzaje publikacji). Wszystkie organy bezpośrednio zainteresowane Programem oraz ogół społeczeństwa zostaną powiadomione o decyzji przyjmującej Program.
2. Od dnia 7.11.2013 roku do dnia 12.12.2013 roku odbywały się konsultacje społeczne projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dla projektu Programu. O możliwości udziału społeczeństwa w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Programu Zarząd Województwa informował na stronie Biuletynu Informacji Publicznej {BIP} Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, stronie internetowej Urzędu, w gazecie o zasięgu regionalnym w dniu 7.11.2013 roku oraz wywiesił na czas od 7.11.2013 r. do dnia 12.12.2013 r. informację na tablicy ogłoszeń Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
3. Podczas przygotowywania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 przeanalizowano wszystkie aspekty środowiskowe. Wnioski zawarte w prognozie oddziaływania na środowiska, opinie organów oraz wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych zostały uwzględnione w Programie zgodnie z wymogami prawnymi dotyczącymi omawianego dokumentu.

W czasie przeprowadzania konsultacji społecznych prognozy nie wpłynęły od społeczeństwa żadne uwagi, a zgłoszone uwagi z pozytywnych opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy nie miały charakteru, który pociągałby za sobą konieczność wprowadzania zmian w Programie.

4. W ramach przeprowadzonej oceny nie zidentyfikowano żadnego celu mającego jednoznacznie negatywne oddziaływanie na środowisko, który wymagałby wskazania alternatywnych rozwiązań.

Przyjmując rekomendacje wynikające z prognozy oddziaływania na środowisko RPO, Instytucja Zarządzająca deklaruje w toku wdrażania RPO stosować zasadę zrównoważonego rozwoju. Zasada odnoszona zwłaszcza do środowiska przyrodniczego, ale również obszarów infrastruktury mieszkaniowej i przemysłowej, znajduje odzwierciedlenie bezpośrednio w treści i jest wytyczną dla wdrażania Programu, co oznacza jej powszechne zastosowanie do wszystkich osi priorytetowych.

5. Dla pełnej oceny wpływu RPO na środowisko proponuje się wprowadzenie wskaźników, które pozwolą łączyć ocenę uzyskanych efektów związanych z rozwojem lokalnym z efektami środowiskowymi. Uwzględniając rekomendację Zespołu badawczego opracowującego prognozę, zostaną wykorzystane doświadczenia Podkomitetu ds. Zrównoważonego Rozwoju RPO w latach 2007-2013 na potrzeby utworzenia dedykowanego stanowiska „pełnomocnika Instytucji Zarządzającej lub menadżera do spraw monitorowania interwencji w ramach RPO w zakresie zrównoważonego rozwoju”. Przedstawiciel tej funkcji powinien być odpowiedzialny za przygotowywanie bieżących opracowań na temat postępów wdrażania RPO (w tym ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących wpływu wdrażania RPO na zrównoważony rozwój regionu oraz zagadnień z zakresu monitorowania szczegółowych wskaźników dedykowanych z zakresu ochrony środowiska). Wskaźniki te mogą być wykorzystane w ramach opracowywania Szczegółowego Opisu Priorytetów RPO.

Zapewnione zostaną mechanizmy monitorowania i raportowania wydatków związanych z realizacją celów dotyczących zmian klimatu, realizowane z wykorzystaniem metodyki przyjętej przez KE i przy wykorzystaniu systemu kategorii interwencji oraz systemu „Rio markers”.

6. Niniejsze oświadczenie jest przekazywane do publicznej wiadomości przed zatwierdzeniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 przez Komisję Europejską.

W imieniu Zarządu Województwa Kujawsko Pomorskiego

Marszałek

Województwa Kujawsko-Pomorskiego

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Piotr Ciałbecki

Członek Zarządu

Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Wicemarszałek Województwa

Edward Hartwich

Załącznik nr 1.

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym prognozy oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Streszczenie w języku niespecjalistycznym prognozy oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została do projektu „Kujawsko-Pomorski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020” (dalej RPO). Prognoza jest jednym z podstawowych opracowań w ramach postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji dokumentu o charakterze istotnym dla rozwoju regionu.

Uzasadnienie formalno-prawne realizacji Prognozy

Wdrażanie postanowień planów i programów takich jak RPO, może wywierać wpływ na środowisko. Zatem zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady z 27 lipca 2001 roku w sprawie oceny skutków niektórych planów i programów na środowisko 2001/42/WE RPO należy poddać sprawdzeniu pod względem uwzględniania w niej aspektów środowiskowych. Obligatoryjny charakter wykonania Prognozy Oddziaływania na Środowisko dla RPO wynika z zapisów ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Cel i zakres realizacji Prognozy

Podstawowym celem niniejszej Prognozy była ocena, czy przyjęte w projekcie RPO cele, priorytety i zadania wyznaczone do ich realizacji gwarantować będą odpowiedni stopień uwzględnienia kwestii ochrony środowiska (m.in. w zakresie ochrony cennych i wrażliwych obszarów oraz umożliwienia zrównoważonego rozwoju regionu).

Podstawową rolą niniejszej Prognozy jest sprawdzenie, czy w treści projektu RPO, we właściwy sposób uwzględniony został interes środowiska zarówno przyrodniczego jak i kulturowego. Prognoza ma także za zadanie wskazać czy przyjęte w RPO rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko chronią przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń oraz w jakim stopniu warunki realizacji rozwiązań ocenianego dokumentu tj. RPO mogą oddziaływać na środowisko (zarówno pozytywnie jak i negatywnie).

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest kluczowym elementem prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju. Prognoza Oddziaływania na Środowisko jest oceną tego, w jakim stopniu uwzględniono problematykę środowiskową w planach i programach dokumentów wymagających takiej oceny. Prognoza pozwala podnieść merytoryczną wartość dokumentów, skontrolować ich ogólną logikę oraz spójność dokumentu przy uwzględnieniu generalnych celów polityki spójności (w tym polityki środowiskowej).

- W ramach niniejszej Prognozy zespół badawczy zidentyfikował skutki środowiskowe jakie mogą być spowodowane planowaną realizacją zapisów RPO. Ponadto zespół badawczy ocenił czy przyjęte w RPO rozwiązania w dostateczny sposób dążą do uniknięcia konfliktów i zagrożeń w środowisku.

- Celem Prognozy jest dostarczenie władzom i zainteresowanej społeczności województwa odpowiedniego poziomu wiedzy o potencjalnym wpływie realizacji RPO na środowisko przyrodnicze. Należy przy tym także rozumieć oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz różnorodność biologiczną o charakterze pozytywnym oraz ewentualnie negatywnym.
- Prognoza zawiera także ocenę wdrażania postanowień RPO oraz rekomendacje w zakresie przeciwdziałania negatywnym zjawiskom i skutkom jakie mogą wystąpić w skutek ich realizacji.
- W Prognozie wskazano także powiązania RPO z innymi, krajowymi i regionalnymi, dokumentami strategicznymi oraz scharakteryzowano stan środowiska w województwie kujawsko-pomorskim, opisując poszczególne komponenty środowiska. W oparciu o diagnozę stanu środowiska zidentyfikowano kluczowe problemy istotne z punktu widzenia ochrony środowiska w województwie. Powyższa ocena stanowiła punkt wyjścia do oceny diagnozy stanu środowiska przygotowanej w ramach RPO oraz oceny potencjalnych oddziaływań postanowień ocenianego dokumentu.
- Istotnym elementem niniejszej Prognozy są także propozycje dotyczące metod analiz skutków realizacji postanowień RPO. Prognoza podejmuje także problematykę potencjalnych oddziaływań transgranicznych tj. takich, które przekraczałyby granice administracyjne Państwa Polskiego.
- Jednakże głównym przedmiotem analizy Prognozy były wszystkie Osie priorytetowe (cele tych Osi, obszary wsparcia, priorytety inwestycyjne) RPO. To właśnie te Osie wyznaczać będą ramy dla możliwości realizacji poszczególnych zamierzeń, które mogą w rozmaity sposób oddziaływać na środowisko (zarówno pozytywnie jak i negatywnie).
- Jednym z głównych celów przeprowadzenia Prognozy było określenie na ile RPO przyczyni się do wdrażania w województwie kujawsko-pomorskim zasad zrównoważonego rozwoju, a na ile stanowić może dla niego zagrożenie. Ocena ta dokonana została na podstawie analizy potencjalnych oddziaływań mogących zaistnieć podczas realizacji poszczególnych Osi priorytetowych opisanych w RPO.

Kluczowe ustalenia Prognozy

Wprowadzenie (zakres RPO)

RPO swoim zakresem obejmuje wsparcie finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (są to tzw. „fundusze strukturalne Unii Europejskiej”, których celami jest odpowiednio: zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionów należących do Unii Europejskiej oraz rozwój społeczeństw w UE). RPO województwa kujawsko-pomorskiego stanowi jeden z 16 regionalnych programów operacyjnych które w latach 2014-2020 będą wdrażane we wszystkich województwach w Polsce.

Kluczowym celem RPO jest wspieranie realizacji podstawowej strategii rozwojowej (zrównoważonego rozwoju) Unii Europejskiej pod nazwą: „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”¹. Zgodnie z definicją tej Strategii zrównoważony rozwój oznacza budowanie zrównoważonej i konkurencyjnej

¹ <http://www.mg.gov.pl/files/upload/8418/Strategia%20Europa%202020.pdf>

gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów (jednocześnie uwzględniającej wymiar środowiskowy i gospodarczy prowadzonych działań). Jednym z kluczowych elementów Strategii jest jeden z jej projektów wiodących: „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”. W toku prac nad Prognozą ustalono, iż cel główny oraz cele szczegółowe RPO w pełni wpisują się w ramy Strategii.

- Kluczowe „części składowe” RPO to przede wszystkim: Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, analiza potrzeb i wyzwań regionu, opis Osi priorytetowych oraz plan finansowania RPO.
- Prace nad Prognozą zostały rozpoczęte analizą treści RPO. Na podstawie tej analizy sformułowano wnioski odnośnie konkretnych kierunków działań, jakie mogą być wspierane przez RPO, aby móc w jak najbardziej precyzyjny sposób prognozować ich możliwe oddziaływanie na środowisko.
- W ramach analiz przeprowadzono ocenę spójności wewnętrznej RPO oraz jego zgodności z dokumentami powiązanymi (dokumenty strategiczne dla UE, dokumenty krajowe i regionalne). Na podstawie tych analiz stwierdzono wysoki stopień zgodności RPO z tymi dokumentami.
- Kluczowe ustalenia RPO pozwalają stwierdzić, iż w kreowaniu wizji rozwoju województwa duży nacisk położono na zachowanie i poprawę stanu środowiska, szczególnie w sektorze energetycznym, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami oraz ochrony powietrza.

Kluczowe kierunki wsparcia określone w ramach RPO (wyznaczone zakresem Osi priorytetowych) zostały tak określone, aby w możliwie jak największym stopniu przyczyniały się do osiągnięcia celu głównego, tj. wsparcia zrównoważonego rozwoju gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Służyły temu liczne spotkania grup eksperckich, które identyfikowały problemy istotne dla województwa oraz szukały możliwości działań i interwencji, które w największy sposób pozwalałyby adresować te problemy i potrzeby regionu.

W ramach analiz oceniono szczegółowo możliwe oddziaływania wszystkich obszarów wsparcia przewidzianych do realizacji w ramach RPO na poszczególne elementy środowiska, w tym na: ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. Podczas prowadzonych analiz wykorzystano kryteria oceny uwzględniające stan i największe problemy środowiska w regionie oraz w szczególności przewidywane oddziaływania i charakterystykę interwencji, które mogą być wdrażane w ramach RPO.

W Prognozie zidentyfikowane zostały oddziaływania: skumulowane, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne. Ponadto zgodnie z obowiązującym prawodawstwem określono oddziaływania na: obszary chronione i obszary systemu Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Analiza stanu środowiska w tym obszary problemowe

Przeprowadzona analiza stanu środowiska w województwie wskazuje na konieczność podjęcia różnych działań w zakresie obszarów, w których występujące problemy posiadają najwyższy priorytet tj. w obszarze:

- gospodarki wodno-ściekowej,
- gospodarki odpadami (pomimo, iż sytuacja jest dobra wymaga kontynuowania różnych działań),
- zanieczyszczenia powietrza,
- hałasu,
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych,
- przeciwdziałania zagrożeniu powodziowemu i deficytom wody oraz
- ochrony bioróżnorodności i obszarów cennych przyrodniczo.

Można ocenić, iż presja wywierana na środowisko w województwie ma swoje źródło w działalności gospodarczo-bytowej człowieka (antropopresja). Jest to sytuacja podobna do tej obserwowanej w innych regionach kraju. Warto także w tym miejscu podkreślić istoty zaplanowanych do realizacji w RPO kierunków wsparcia w obszarze rozwoju sfery społecznej i gospodarczej. Brak realizacji postanowień RPO będzie pogłębiał niekorzystną sytuację materialną mieszkańców oraz wzmacniał procesy wykluczenia społecznego (wzrost bezrobocia, utrwalanie niekorzystnych i nieekologicznych postaw życiowych).

Możliwe oddziaływania skutków realizacji RPO

W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono, iż pomimo wysokiego stopnia ogólności zapisów RPO można z pełnym przekonaniem prognozować, iż jego realizacja w szerokim zakresie przyczyni się do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa. Ogół zamierzeń wskazanych do realizacji w RPO stanowi ze sobą spójną całość. Cele strategiczne są ze sobą komplementarne i wzajemnie się uzupełniają, przez co ich wdrożenie w optymalny sposób pozwoli przyczynić się do zrównoważonego rozwoju województwa w różnych dziedzinach.

- RPO wyznacza pewne kierunki działań mające być wdrażane w ramach różnych Osi priorytetowych. Przyjąć można, iż każda z Osi priorytetowych wskazanych w RPO powodowała poprawę jakości życia mieszkańców województwa oraz osób wizytujących województwo, z jednoczesnym poszanowaniem zasad ochrony środowiska.
- Realizacja dokumentów strategicznych (a takim jest RPO) praktycznie zawsze będzie powodować pewne zmiany w środowisku.
- Przeprowadzona ocena zapisów poszczególnych osi RPO oraz jego celów i planowanych kierunków wsparcia nie wykazuje możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego i długoterminowego oddziaływania, w takim stopniu, aby mogło zaistnieć trwałe pogorszenie stanu któregośkolwiek z komponentów środowiska. Występowanie oddziaływań o charakterze negatywnym będą mogły występować w przypadku realizacji większych inwestycji.

- Negatywne skutki realizacji RPO mogą wystąpić głównie w skali lokalnej oraz krótkoterminowo. Realizacja postawień RPO będzie powodowała występowanie różnych oddziaływań, jednakże kluczowym jest fakt, iż w zdecydowany sposób oddziaływania pozytywne będą przeważały nad tymi negatywnymi. Ponadto kluczowe negatywne oddziaływania na środowisko będą występowały głównie na etapie realizacji przedsięwzięć (np. budowa infrastruktury transportowej itp.). Zdecydowana większość oddziaływań o charakterze negatywnym będzie miała ograniczony wpływ na środowisko. Bardziej znaczące będzie występowanie korzystnych skutków środowiskowych o charakterze długoterminowym i ponadlokalnym. W fazie eksploatacji inwestycji planowanych do realizacji w ramach RPO oddziaływania negatywne w zasadniczy sposób ograniczą swój zasięg do najbliższego danej inwestycji obszaru. Ponadto przyczynią się do powstania różnych oddziaływań pozytywnych w większej skali (wzrost bezpieczeństwa, lepsza dostępność transportowa itp.).
- Zidentyfikowane w toku opracowania Prognozy możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań w skutek realizacji RPO mogą być w istotny sposób znoszone przez ich odpowiednie przygotowanie i realizację. Zatem fakt stwierdzenia w Prognozie możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań traktować należy jako pewną hipotetyczną możliwość, nie zaś pewnik. Niniejsza Prognoza może też służyć właściwym interesariuszom tj. inwestorom jako swoisty drogowskaz do zwrócenia uwagi na różne aspekty środowiskowe zidentyfikowane przez zespół badawczy.
- Opisy poszczególnych kierunków wsparcia w ramach Osi priorytetowych RPO mają charakter ogólny, co jest też w pełni zrozumiałe i naturalne na obecnym etapie zaawansowania prac nad tym dokumentem. Fakt ten wpływa na sposób opracowania Prognozy, który musi niejako przewidywać, jakie konkretnie przedsięwzięcia mogą być realizowane w ramach danej Osi priorytetowej RPO. Z tego względu ewentualna możliwość wystąpienia oddziaływania na środowisko będzie każdorazowo stwierdzana dla danej inwestycji w oparciu o jej charakter, zakres rzeczowy oraz parametry techniczne.
- W wyniku wdrażania postanowień RPO występować będą oddziaływania o charakterze pośrednim (np. wzrost liczby przedsiębiorstw, wzrost liczby turystów w województwie). Jednakże w ślad za negatywnymi oddziaływaniami jak np. większe wytwarzanie odpadów przez funkcjonujące przedsiębiorstwa czy większa presja turystów na środowisko w RPO zaplanowano szereg działań porządkujących te zagadnienia jak np. wsparcie technologii nowoczesnych, oszczędnych, rozwój sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, edukację ekologiczną itp.
- W wyniku przeprowadzonych analiz ustalono, iż żadna z Osi priorytetowych RPO w momencie opracowywania niniejszej Prognozy nie będzie niosła za sobą ryzyka wystąpienia negatywnych oddziaływań transgranicznych. Decyzja o tym, czy dana inwestycja wdrażana w ramach RPO będzie mogła zostać zrealizowana będzie podejmowana w oparciu o szczegółowe analizy (w tym środowiskowe). W ramach tych analiz będą także określane możliwości powstania znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko. Gdy taka możliwość zostanie stwierdzona wymagane będzie zgodnie z obowiązującym prawem przygotowanie dla takiej inwestycji raportu o oddziaływaniu na środowisko i przeprowadzenie postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Skutki odstąpienia od realizacji RPO

Całkowite bądź fragmentaryczne odstąpienie od realizacji celów wskazanych w projekcie RPO może spowodować, iż założone działania nie zostałyby zrealizowane, a w konsekwencji wiązać się to będzie z pogorszeniem stanu środowiska i zubożeniem jego walorów.

- Odstąpienie od realizacji RPO będzie skutkowało pogłębieniem się istniejących problemów wskazanych w diagnozie Programu oraz powstania nowych barier mogących negatywnie wpływać m.in. na środowisko.
- Zaniechanie lub ograniczenie zakresu realizacji zamierzeń RPO wywoła szereg negatywnych zmian w większości komponentów środowiska. Skutkiem takiego stanu rzeczy będzie odstąpienie od wdrażania nowych wydajnych modeli produkcji a utrzymywanie starych, przestarzałych technik i technologii charakteryzujących się mniejszą efektywnością (wodo, energo i materiało chłonne, bardziej emisyjne).
- Zaniechanie wdrażania RPO skutkować będzie także obniżeniem jakości życia mieszkańców województwa oraz spadku poziomu bezpieczeństwa. Takie działanie może powodować obniżenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców, utrwalenie się negatywnych postaw w zakresie funkcjonowania i korzystania z zasobów środowiska (konsumpcyjny styl życia). Zdegradowana infrastruktura (np. komunikacyjna, wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna) przyczyniać się będzie do pogłębiania negatywnych oddziaływań na środowisko (wzrost emisji zanieczyszczeń, w tym pyłów i gazów, hałasu, strat zasobów).

W tym miejscu należy podkreślić, iż Prognoza nie może zastępować procedur ustalania oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji (które mogą być wdrażane w ramach RPO). Przedsięwzięcie planowane do realizacji zgodnie z celami wyznaczonymi w RPO, a mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać będą musiały uzyskać stosowne pozwolenie na realizację (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia na budowę itp.).

Warianty alternatywne realizacji RPO

Warianty alternatywne mogą być przyjmowane na różnych etapach i w różnych obszarach realizacji projektów. Możliwości stosowania wariantów alternatywnych w RPO mogą dotyczyć np. innego poziomu koncentracji środków w ramach osi priorytetowych i celów tematycznych.

- Charakter obszarów wsparcia planowanych do wdrażania w ramach poszczególnych Osi priorytetowych został trafnie dobrany do potrzeb regionu (nie stwierdzono w tym zakresie możliwości stosowania wariantów alternatywnych).
- Ponadto zapisy zamieszczone w RPO są z uwagi na charakter tego dokumentu ogólne, zatem nie jest zasadne wskazywanie na obecnym etapie szczegółowych rozwiązań w zakresie wariantowania. Ponadto z tego tytułu, iż RPO jest dokumentem warunkującym zakres wsparcia ze środków UE w perspektywie finansowej na lata 2014-2020 przyjąć należy, iż ewentualne wariantowanie rozwiązań RPO powinno się koncentrować na jak najbardziej efektywnym realizowaniu projektów zgodnie z rozwiązaniami mającymi zapobieganie, ograniczanie lub kompensowanie występowania negatywnych oddziaływań.
- W momencie rozpoczęcia wdrażania RPO warianty alternatywne powinny być indywidualnie określone dla konkretnych działań z uwzględnieniem: wariantów lokalizacyjnych, wariantów

organizacyjno-technicznych i technologicznych. Na etapie prowadzenia oceny oddziaływania na środowisko konkretnych przedsięwzięć wariantowanie powinno być przeprowadzone w taki sposób, aby dążyć do unikania powstania konfliktów środowiskowych, przestrzennych oraz społecznych.

Monitoring RPO

Realizacja RPO powinna podlegać systematycznym pomiarom (tzw. monitoringowi), w zakresie oceny stopnia osiągnięcia wyznaczonych celów i priorytetów.

- System monitoringu przedstawiony w RPO opiera się na założeniach systemu wskaźników, zawartych w Umowie partnerstwa i programach operacyjnych dla perspektywy lat 2014-2020.
- W projekcie dokumentu przedstawiono dwa rodzaje wskaźników rezultatu oraz produktu.
- System wskaźników RPO jest spójny z systemem wymaganym na szczeblu krajowym oraz Unijnym.
- W Prognozie zaproponowano stosowanie dodatkowych wskaźników mogących pomóc w pełniejszym rejestrowaniu oddziaływań skutków interwencji w ramach RPO.

Podsumowanie

Niniejsza Prognoza ma za zadanie „uczulić” potencjalnych inwestorów i osoby/podmioty odpowiedzialne za kształtowanie polityki w województwie kujawsko-pomorskim o konieczności zapoznania się z niniejszym dokumentem, ale także o obowiązku przygotowywania stosownych postępowań administracyjnych w zakresie indywidualnych ocen oddziaływania poszczególnych działań i zamierzeń inwestycyjnych (między innymi w oparciu o raporty oddziaływania na środowisko).

- Prognoza jest oceną o charakterze strategicznym, w związku z czym odnosi się do możliwych i potencjalnych oddziaływań głównie na poziomie strategicznym. Jak wspomniano powyżej poszczególne działania przewidziane do realizacji w ramach RPO mogą się wiązać zarówno z silniejszym jak i mniej znaczącym niż wynikałoby to z niniejszej Prognozy oddziaływaniem.
- Podsumowując należy stwierdzić, iż przyjęte w RPO cele, osie priorytetowe oraz kierunki wsparcia gwarantują odpowiedni stopień uwzględnienia kwestii ochrony środowiska w regionie (zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy, ochrona cennych i wrażliwych obszarów oraz umożliwienie zrównoważonego rozwoju regionu). W RPO uwzględniony został we właściwy sposób interes środowiska zarówno przyrodniczego jak i kulturowego, zaś przyjęte rozwiązania w dostateczny sposób dążą do uniknięcia konfliktów i zagrożeń w środowisku. Cele realizacji RPO są zbieżne z celami i zasadami polityki ekologicznej ustanowionymi zarówno na poziomie regionalnym, krajowym ale także i międzynarodowym.